

Södra regionen
Box 972
220 09 LUND

Skrivelse - angående Tunagården och incidenten 2008-05-11

Den 11 maj 2008 blev en behandlingsassistent på Tunagården knivhuggen och dödad av en inskriven ungdom. Mordvapnet var en av institutionens köksknivar. Händelsen har föranlett ett omfattande utredningsarbete med ambitionen att klarlägga hur tragedin kunde inträffa. Skrivelsen är en sammanfattning och beskriver kortfattat Tunagårdens verksamhet, särskilda insatser för pojken R samt bedömning av vad som framkommit. Avslutningsvis redovisas genomförda och planerade åtgärder.

Regionkontoret i södra regionen har granskat huruvida den aktuelle pojken R, fått den vård och behandling han utifrån sin problematik, var i behov av. Vid utredningsarbetet har journal- och aktmaterial gått igenom. Samtal har förts med arbetsledningen för Tunagården, R:s psykolog/psykoterapeut samt behandlande läkare inom barn- och ungdomspsykiatri, BUP. Lokala instruktioner på institutionen har gått igenom. Genomgång av myndighetsgemensamma råd och riktlinjer för ungdomshemmen, journal- och behandlingsplanering, hälso- och sjukvård, delar av arbetsmiljöhandboken samt arbets- och delegationsordning för Statens institutionsstyrelse har kompletterat utredningen.

Parallellt och oberoende av regionkontorets egen utredning har Arbetsmiljöverket och åklagarmyndigheten utrett händelsen.

Organisation, målgrupp och verksamhetsbeskrivning

På Tunagården finns totalt 20 tillsvidareanställd personal som leds av institutionschef och bitr. institutionschef.

Tunagården är ett särskilt ungdomshem, med en öppen behandlingsavdelning och nio platser. Institutionen tar emot pojkar i åldern 14 - 17 år som begått sexuella övergrepp. Institutionen bedriver psykosocial behandling och placeringstiden är ofta flerårig. Pojkarna är placerade såväl jml LVU, lag om vård av unga som frivilligt via socialtjänstlagen.

Behandlingsmässigt utgår Tunagården från en multifaktoriell teori. Vardagen ska innehålla en fast struktur med gemensamma och individuella scheman.

En placering på Tunagården föregås alltid av en utredning som innehåller en sexuell anamnes. Samtliga pojkar får individualterapi en till två gånger per vecka och deltar i gruppsamtal en gång per vecka. Familje- och nätverksarbetet bedrivs med samtliga elevers anhöriga på olika nivåer, allt efter behov och möjligheter. Äventyrsbehandling är en verksamhet där hälsa, motion, fritid, extern skola och socialisering integreras i prosociala miljöer. Miljöarbetet ska vara ett naturligt inslag i vardagen där personal och ungdomar interagerar i ett öppet klimat fritt från hemligheter utifrån förövarbeteende. Musikverksamhet ska ske både som undervisning, i samarbete med skolan, och som avkopplande fritidsverksamhet. Utslussning och eftervård ska genomföras med individuell planering för varje ungdom och med möjlighet att tidvis bo i träningslägenhet. Skolan är obligatorisk för samtliga ungdomar och ska bedrivas på högstadienivå, kompletterande högstadienivå och förberedande gymnasienivå.

Bedömning

R placerades på Tunagården i augusti 2006 och han har under sin vistelse där fått del av hela institutionens utbud av verksamheter. Utöver detta har han också haft en fortsatt, kontinuerlig kontakt med behandlande läkare på BUP. R:s behov av olika insatser har fortlöpande följts upp, reviderats och dokumenterats i behandlingsplanen.

Som helhetsbedömning har Tunagården bidragit till en bra omvårdnad för R. De löpande journalanteckningarna är välskrivna och ger en god inblick i vad som gjorts för honom och hans behov av vård och behandling. Behandlingsplanerna har reviderats fortlöpande. R:s psykolog/psykoterapeut, med goda kvalifikationer och erfarenheter, har på ett professionellt sätt ansvarat för samtalsbehandlingen. Samverkan mellan institutionen och BUP har underlättats genom hennes aktiva engagemang.

Brister och besvärande omständigheter av allvarlig art har framkommit;

- En placering på Tunagården skall föregås av en utredning (SiS-utredning) samt en sexualanamnes. R placerades trots att detta saknades.
- R:s, senare, diagnostiserade problematik är omfattande och kräver långvarig specifik vård och behandling. Tunagårdens öppna behandlingsformer och personalens behandlarkompetens har till viss del klarat detta, men en omplacering till en institution med annan kompetens har varit befogad under längre tid. Den omfattande psykiatriska problematik som R uppvisar har efter dådet i maj 2008, bedömts kräva större personella och säkerhetsresurser än Tunagården haft tillgång till.
- Läkemedelshanteringen på Tunagården är inte i överensstämmelse med myndighetens riktlinjer. En personal har fått delegation att dela medicin i dosetter. All tjänstgörande personal har därefter ett gemensamt ansvar i att medicineringen genomförs. Det otydliga ansvaret har inneburit svårigheter att följa upp den för R betydelsefulla medicineringen.

– Tunagårdens säkerhetsarrangemang för personalen har haft flera stora brister

- befintligt personlarm har inte använts
- utbildning för personalen i att förebygga hot och våld samt konflikthantering är starkt eftersatt
- adekvata riskbedömningar för hot och våld utifrån enskilda händelser och incidenter, har inte gjorts på ett godtagbart sätt
- skriftliga instruktioner för hantering och förvaring av knivar och köksredskap saknas.

Grunden till bristerna ligger i ett ställningstagande om målgruppens problematik, som generellt bedömts ha minimala inslag av hot och våld. Denna bedömning över tid har inte omvärderats på ett acceptabelt sätt och inte heller i förhållande till R.

Åtgärder

Tunagårdens verksamhet har uppvisat ett flertal brister, både vad gäller vård och behandling för pojkarna samt arbetsmiljön för personalen. Alla bristerna måste åtgärdas och det är nu angeläget att skapa en god behandlingsmiljö för de inskrivna pojkarna samt en trygg och säker arbetsmiljö för personalen. Rutiner och förhållningssätt skall således ses över och korrigeras på tillfredsställande sätt. Bedömning och hantering av risk för hot och våld kräver särskild uppmärksamhet från arbetsledningen.

Genomförda åtgärder

- Fr o m 2008-05-19 är arbetsledningen förstärkt med t f institutionschef
- Nytt personlarm installerades på Tunagården under sommaren och tjänstebilarna har utrustats med larmtelefoner med GPS
- Personaldagar för planering och uppföljning av verksamheten har genomförts och planeras fortlöpande

Planerade åtgärder under hösten

- Säkerhetsutbildning no power - no loose, utbildning i att förebygga hot och våld samt konflikthantering
- Översyn av läkemedelshanteringen
- Strukturera former för informationsöverföring mellan personal. Risk för hot och våld beaktas särskilt
- Granska rutinerna kring placering på Tunagården. Tydligare anvisningar beträffande målgrupp och krav på utredningsinnehåll, särskilt angående risk för hot, våld och övergrepp under placering

- Säkerställa tillgång till specialistkompetens som svarar mot målgruppens behov

Tunagårdens verksamhet kommer fortlöpande att följas upp från regionkontoret för att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas.

Regionkontoret

Bengt Andersson
regionchef